

Naši kraji in ljudje

Prisrčen sprejem patrijarha Dimitrija v Ljubljani

Ljubljana, 26. septembra.

Ljubljana je danes popoldne na svečan način sprejela Njegovo Svetost patrijarha Dimitrija, vrhovnega poglavarja pravoslavne cerkve, v naši državi, ki je došel na svojem potovanju po Sloveniji tudi v njeno prestolico.

Na glavnem kolodvoru se je že pred prihodom mariborskega brzovalca, ki dospe v Ljubljano ob 17.22 trije ljudi, ki so nestrpnost pričakovali trenutka, da ugledajo častitljivega cerkvenega dostojanstvenika. Na peronu so se poleg številne množice že zbrali zastopniki ljubljanske pravoslavne občine, prisoten je bil divizijski general Danilo Kalafatović, dalje veliki župan dr. Vodopivec z zastopniki raznih uradov, vladni komisar Mencinger z zastopniki mesta, zastopnik knezoškofa Jegliča prošt Kalan, poročevalci domačin in beograjskih listov ter številne narodne dame.

Ob prihodu brzovalca se je kmalu pokazala pri vratih zadnjega vagona med spremstvom častitljivega pojva Nj. Svetosti, ki mu je zaoril iz množice nasproti navdušen pozdrav. Čim je patrijarh Dimitrije izstopil, je podelil zbrani množici svoj blagoslov, nakar so pristopili predsednik ljubljanske pravoslavne občine g. Ljubomir Dinovski, veliki župan dr. Vodopivec, general Kalafatović, prošt Kalan ter drugi. Prvi je izrazil dobrodošlico g. velikemu županu, nakar se cerkvenega kneza pozdravili predsednik pravoslavne občine g. Dinovski, general Danilo Kalafatović, prošt Kalan, v imenu mesta komisar Mencinger, predsednik oblasnega odbora dr. Natlačen, podpredsednik pravoslavne občine dr. Luce Treo in nekatere druge.

Patrijarh je bil po prisrčnem sprejemu očitno globoko ganjen in je korakajoč k izhodu radostno podajal posameznikom roko, ki so jo spoštljivo poljubovali. Pred kolodvorom so še številne množice priredile patrijarhu nove ovacije, nakar se je visoki gost odpravil s svojim spremstvom in drugimi odličniki v avtomobilu skozi mesto v pravoslavno kapelico. Tamkaj je patrijarh pozdravil prota Dimitrije Jankovič, nakar je patrijarh Dimitrije v odgovoru izrazil željo, da bi mu ohranil Bog zdravje še dotlej, da posveti v Ljubljani novo zgrajeno pravoslavno cerkev. Nadalje se je patrijarh Dimitrije g. Dinovski zahvaljeval in blagoslavljal pravoslavne vernike Slovence in vse ostale slovenske bratve.

Po končanem cerkvenem obredu, ki ga je opravil prota Jankovič, se je patrijarh Dimitrije odpravil s spremstvom v avtomobilu v hotel Slon, kjer so prirejani prostori za čas bivanja Nj. Svetosti v Ljubljani.

Lep uspeh velikih konjskih dirk na vojaškem vežbališču pri Ljubljani

V nedeljo popoldne so se konjske dirke na vojaškem vežbališču nadaljevale. Udeležba je bila znatno večja kakor v soboto, kar je tudi razumljivo, če pomislimo, da je bilo vreme izredno lepo in da je privabila pokrajinska razstava, združena z razstavo plemenskih konj, v Ljubljano mnogo zunanjih gostov. Konjskim dirkam je prisostvovalo do 10 tisoč gledalcev. Kralja je zastopal divizijski general Danilo Kalafatović. Dirke so si ogledali poleg drugih odličnih predstavnikov naše javnosti konzularni zastopniki tujih držav, nadalje brigadni general g. Vuković, komandant mesta general Dragomir Popović, veliki župan ljubljanske oblasti dr. Vodopivec, veliki župan uziške oblasti dr. Vilko Baltić na čelu skupine srbskih seljakov in zadružnikov, vladni komisar g. Mencinger in drugi.

Kot prva točka je bila na programu velika slovenska dirka, ki se je vršila v dveh heatih. Pri tej dirki se je prva plasirala kobila Bessie, lastnik I. Weitzel, prvič v času 1.38.7, drugič 1.37.5. Druga je prispela na cilj kobila Dolly iz kobilarne Turnišče v času 1.32.2 in 1.35.2. Tretja kobila Original, lastnik Fric Skoberne, v času 1.41.7 in 1.40. Četrta kobila Sonja, lastnik Fric Skoberne, v času 1.34.2 in 1.35.2. Kobila Dolly, na katero so mnogi stavili v trdnem prepričanju, da bo zmagala, ker je dosegla v soboto najboljši čas dneva, je nepričakovano odpovedala.

Druga točka je bila preizkušnja dresure jahalnih konj. Pri tej točki občinstvo ni prišlo na svoj račun, ker se je jahalno sredi

dirkališča tako, da oddaljeni gledalci skoraj ničesar niso videli. Odlikovala sta se zlasti podpolkovnika Seunig in Zajc, pa tudi obema damama se je poznalo, da sta se temeljito pripravili.

Tretja točka je bil drugi heat slovenske dirke. Sledil je olimpijski program za šolsko jahanje, ki ga je izvajal podpolkovnik g. Seunig. Za poznalce jahalne umetnosti je bila ta točka nedvomno nekaj izrednega, toda širša publika ni imela od nje prav ničesar. Kdor ne razume, kaj pomeni dresura konja, ne more oceniti fines umetnega jahanja, ki jih podpolkovnik Seunig dovršeno obvlada. Ni dvoma, da bo na olimpijadi v Amsterdamu dosegel s tem programom popoln uspeh in da bo kot jahač svetovnega slovesa dostojno zastopal našo državo. Včeraj seveda ni prišla njegova jahalna umetnost do popolne veljave, ker je pretežni del občinstva ni razumel. Kakor čujemo, odpotuje g. Seunig s svojimi konji v kratkem v Ameriko, kjer bo pokazal svojo jahalno umetnost.

Zelo lep utis je napravila vožnja s četrtovrstnega, ki jo je izvajal upravitelj državne žrebarne Selo g. Gostič s štirimi ameriški žrebci. Veleindustrialec g. Lenarčič je pokazal lipicanskega žrebca Siglavy, ki je nedvomno odlični predstavnik te pasme, toda včeraj, žal, ni prišel do take veljave, kakor bi bil, da nista motila ugod-

nega vtisa vozač in voz.

Zadnja točka je bila tolažilna handicap dirka, pri kateri se je plasiral kot prvi žrebec Gjurko, lastnik A. Pavlin, v času 1.35.5. Druga je prispela na cilj kobila Poca, lastnik Martin Vajdič, v času 1.50, tretji konj Nandi, lastnik Julij Novak, v času 1.50.4, četrta kobila Zora v času 1.53.5.

S tem so bile konjske dirke zaključene in občinstvo je odhajalo dokaj razočarano, kar pa ni toliko pripisati prirediteljem, kolikor dejstvu, da imamo pri nas razmeroma zelo malo dobrega konjskega materiala in da tudi dobri jahači pogrešamo. Občinstvo bi bilo nedvomno mnogo bolj zanimalo galopne dirke, kakor pa šolsko jahanje in preizkušnja dresure konj. Žal, za dobre galopne dirke nimamo potrebnega konjskega materiala, niti jahačev, če odštejemo par oficirjev. Pri temki so se zgodili v tehničnem in organizacijskem pogledu nekateri defekti, ki pa jih je treba oprostiti, ako se upošteva, da je Kolo moralo premagati številne ovire. Za galopne dirke so se n. pr. prijavili trije dirkači šele na dan prireditve. Tudi razgled preko dirkališča ni bil popoln, ker pač ni tribun, kakor jih imajo drugod. Upošteva vse te okolnosti moramo Kolu vsekakor priznati energijo in požrtvovalnost, da nam je vsaj v tolikem obsegu nudilo prvo večjo dirkalno prireditev, ki je v splošnem uspela prav zadovoljivo.

Srbski kmetovalci iz Uzi

s svojim velikim županom g. Baltičem (X) na velesjemu

Zaključek ljubljanske pokrajinske razstave

V nedeljo je znašal poset okrog 15.000 ljudi. — Rezultati konjske razstave. — Gledališka in higijska razstava se nadaljšata za en teden. — Izreden uspeh celotne prireditve

Na predzadnji dan razstave, v nedeljo, je bilo na sejmišču sicer živahno, vendar je bil popoldne poset malo manjši kakor običajno ob nedeljah in praznikih, ker je številno občinstvo posetilo konjske dirke.

Materijal na dopoldanski konjski razstavi je bil letoš brezdvomno znatno boljši kakor lani in so se videli izredno lepi komadi. Zlasti konji podpolkovnikov gg. Seuniga in Zajca ter državni žrebci iz žrebarne na Selu, so vzbujali splošno občudovanje. Prijavljenih je bilo za razstavo 95 komadov. Pri premiranju sta poslovali dve komisiji, ker je bilo treba delo končati dopoldne. Največjo zaslugo pri organiziranju konjske razstave ima g. Gostič, upravitelj državne žrebarne na Selu, ki si je mnogo prizadeval, da je šla razstava brezhibno od rok.

Denarne nagrade za razstavljene konje so prejeli:

v skupini kobil z žrebci: toplokrvne: I. Lenarčič iz Verda 300 Din (Ilirija), isti 200 (Baranja), M. Novak iz Dolenje vasi 100 (Furiosa); mrzlokrvne: F. Moli iz Vogelj 250 (Cila), I. Peršin iz Tomišlja 150 (Berojka), I. Susman iz Strahomera 150 (Sansnoma), A. Marinko iz Vnanjih goric 100 (Luci), I. Skok iz Mengša 100 (Fuksa), I. Škraba iz Črne vasi 100 (Elza);

plemenske kobile brez žrebet: toplokrvne: I. Lenarčič iz Verda 300 (Luca 2), G. Vidic iz Lukovice 100 (Sira), graščina Fužine pri Ljubljani 100 (Frici); mrzlokrvni: I. Tegl iz Črne vasi 200 (Prama), M. Lenarčič iz Bresta 150 (Dora), I. Fajfar iz Vodovelj 100 (Svarca), I. Skok iz Mengša 100 (Berga), A. Lampe iz Sp. Bernika 100 (Simlja);

tri- in štiriletne žrebce: toplokrvne: F. Zemljic iz Ljutomer 300 (Draga), F. Kovačič iz Cvena pri Ljutomer 250 (Gidra), F. Osterc iz Vučje vasi 200 (Malika), A. Slavič iz Banovcev pri Ljutomer 150 (Nelka), I. Kočevar iz Stare vasi 150 (Prama), M. Filipič iz Stare vasi pri Ljutomer 100 (Polda), graščina Fužine pri Ljubljani 100 (Lili); mrzlokrvne: R. Černivec iz Potoka 200 (Fuksa), I. Mrak iz Plešivce 150 (Luci), M. Lenarčič iz Bresta 100 (Luci), A. Šerjak iz Blata 100 (Dora), mestna občina ljubljanska 100 (Princeza);

dveletne žrebce: mrzlokrvne: F. Sitar iz Stožic 200 (Truzi), A. Černivec iz Kaseze-Vodic 150 (Megri), A. Rus iz Loga 120 (Viška), M. Smuk iz Bevk 100 (Nina), A. Galle iz Gornje Šiške 100 (Fany);

enoletne žrebce: toplokrvne: I. Lenarčič iz Verda 250 (Bistra 14), F. Marčič iz Iga 200 (Leda), V. Kalan iz Ljubljane 150 (Zvezda), F. Skubic iz Dajnega vrha pri Novem mestu 100 (Zori); mrzlokrvne: I. Trnovc iz Podsmreke 200 (Fuksa), F. Moli iz Vogelj 150 (Milka), I. Sterle iz Črne vasi 100 (Roma);

žrebci: toplokrvni: M. Filipič iz Stare nove vasi pri Ljutomer 300 (Ferdo), I. Lenarčič iz Verda 250 (Napolitano-Alah 6), graščina Fužine pri Ljubljani 150 (Fidel), M. Zorman iz Ljubljane 100

priznanje. Gdč. Sušteršičeva je imela enako mnogo posla z revizijo narodnih noš. Lepa je bila razstava, je soglasno mišljenje vseh, ki so jo videli.

Strašen ciklon v Ptuj in okolici

Ptuj, 26. septembra

V zadnjem času je vladala v našem kraju nenavadna vročina in soparica, kakor v najhujših poletnih dneh. Tudi včerajšnja nedelja se je razvila po jutranji meglenosti v najlepši poletni dan, ki ga je popoldne motil le hudi široki, ki je nagajal izletnikom in zlasti lovčem. V prvih ponočnih urah pa je nastal veter še silnejši, nato je zavladalo nekaj časa zatišje. Deset minut pred 22. pa se je pojavil v Ptuj in najbližji okolici strahovit ciklon, kakršnega ne pomnijo niti najstarejši ljudje. Vmes je bliskalo in grmelo ter se je vsula tudi debela toča. Občutili smo tudi dva močna potresna sunka.

Vihar je povzročil v Ptuj in okolici ogromno škodo. Trgal je strehe, podiral drevje, ruval brzojavne drogeve, toča pa je bila tako silna, da je polomila šipe in opeko na strehah, ki so danes do polovice razkrite. Z zvoničarke cerkve v Majšpergu je vihar odtrgal celo pločevinasto streho, ki jo je popolnoma zvil in vrgel daleč v stran. V neki vili v bližini Ptuja, ki je imela svoj stolp, je dotični stolp kakor odrezan vrgel vihar daleč na sredo travnika.

Ljudi, ki jih je ciklon zalotil na cesti, je metal kakor snope, da so bili prisiljeni se stisniti v cestni jarek, da jih ni naravnost ušlo. Na dveh straneh je divjal požar, in sicer že pred nevihto pri Sv. Lovrencu v Slovenskih gorah in v Medelišču. Škoda je veličanska, zlasti na drevju in nasadih. V haloskih vinogradih je toča obrala ves letošnji pridelek. Prebivalstvo je zlasti v teh krajih, kjer tvori vinski pridelek glavni vir dohodkov, hudo udarjeno.

Krvava nedelja v mariborski okolici

Maribor, 26. septembra

Nastop jeseni je oživil tudi popivanje. Zlasti ob nedeljah so gostilne napolnjene in popivanje konča običajno s pretepom. Minulo nedeljo pa je bila še posebno krvava in je zahtevala par smrtnih žrtve. V noči od sobote na nedeljo je bila veselica v Rošpohu v gostilni Frana Praha. Že po polnoči so prišli širje fanti v gostilno, in sicer brata Polič, Fran Radolč in Ivan Bobič. Pomozni natakar cestar Stefan Polensak pa je fante odpravil spat. Kmalu za njimi je odšel tudi on proti domu. Na potu pa so se fante obrnili in ga, ker jih je potisnil skozi vrata, napadli z latami in palicami. Pretepali so ga tako dolgo, da so mu zdrobili lobanjo. Že umirajočega so ga sorodniki odpravili v bolnico, kjer pa so zdravniki takoj uvideli, da ni več pomoči. Zato so ga sorodniki peljali zopet domov, toda Polensak je že med potjo umrl.

Pri Sv. Petru pri Mariboru pa so v soboto zvečer fante po vasi kožuovali. Kakor običajno, so se nato sprli in stekli, pri čemer je dobil 21letni Ervin Zgovar z nožem par globokih ran po plečih in glavi.

V Dupleku je nastal velik pretep med fanti v gostilni Maralnik. Kot največja žrtev je oblašal 20letni posestnik sin Fran Skofic iz Sv. Martina v Slov. gorah; dobil je tri težke rane z nožem po glavi in tudi sicer so ga precej obtočenega pripeljali v mariborsko bolnico.

Mariborski tihotapci saharina

Maribor, 26. septembra

Kljub temu, da so monopolne kakor tudi carinske kazni za tihotapstvo ogromne, vendar noče ta posel prenehati. Najbrž je vzrok velik zaslužek ali pa še preizkušnja kazni. Zapor okrogne sodišče v Mariboru so bile polni tihotapev raznih vrst in raznega blaga. Komaj zapusti zapor eden, že drugi zasede njegovo mesto.

Da je tihotapstvo zelo razvito ter prav lepo cvete, je splošno znano. Bilo je tudi že nešteto primerov objavljenih v novinah. Tudi temu se čitatelj ne bo čudil, da Maribor s svojo bližnjo okolico kot obsejno mesto stoji med prvimi v tem pogledu. Sicer se razni rgani zelo trudijo, da za trejo ta, za državo pa tudi za trgovstvo tako škodljivi posel, vendar pa ne morejo prav uspeti, dasi se skoro dnevno čuje o zaplenbah raznega blaga, največ saharina.

Tako so finančni organi nekega večera v minulem tednu v parku pred kinom »Apolo« prišli neko Berto, dobro znano tihotapko. Imela je v več paketih saharin. Celo izpod obleke ji je padel en paket, ko se je hotela na Glavnem trgu organom iztrgati. Za svoje delo bo prejela plačilo, isto noč pa je morala prespati v policijskih zaporih, kjer je že dobro znana.

Komaj je bila Berta odpravljena, že so organi imeli v rokah svojo staro znanko Marijo R. iz koroškega predmestja. Kljub zatrditvam, da nima ničesar na sebi, so jo odvedli, kajti videti ji je bilo, da je nena-

Danes nepreklicno zadnji dan!

Oba dela nasenkrat

CARJEV SEL

Predstave ob 4, 7. in 9. uri.

Kino „Ljubljanski dvor“
Telefon 2730.

vadno debela. Prepeljana je bila v zapor, kjer se je res ugotovilo, da njena debelost ni normalna. Imela je namreč na telesu v treh paketih saharin, ki je bil seveda zaplenjen, njej na škodo, a v korist ljudskemu zdravju.

Naslednje jutro so finančni organi zopet nekemu kurjaču na koroškem kolodvoru zaplenili saharin. Malo pred odhodom stroja so se prikazali finančni organi pri stroju. Kurjač jih vidi, se naredi ravodušnega, pa jim še dobro jutro voščil, očitno v mnenju, da bodo šli mimo. Toda eden je že z druge strani splezal na stroj. Malo je okoli pobeskal in že je potegnil iz nekega skrivališča precej težak paket saharina. Začuden je pogledal kurjač, toda mu ne bo najbrž drugega preostajalo, kakor da plača kazen, ki mu bo odmerjena, in pa, ako hoče še voziti po državni železnici, da opusti tihotapstvo.

Koliko škode naredi tihotapstvo saharina našemu trgovstvu, je zadosten dokaz ta, da je bilo v zadnjih dneh zaplenjenega v Mariboru nad 50 kg saharina, kar nadomesti približno okoli 25 tisoč kg sladkorja.

Zadeve hišnih posestnikov v Sloveniji

Občni zbor Pokrajinske zveze njihovih društev.

Na verandi hotela Union se je v nedeljo dopoldne vršil ob polnoštevlini udeležbi delegatov redni občni zbor Pokrajinske zveze društev hišnih posestnikov.

Občni zbor je otvoril predsednik gospod Freljh, omenivši, da je bil zbor sklican v Ljubljani zaradi posebnih prilik, akoravno bi se imel vršiti v Mariboru in to zaradi tega v tem času, ker stojimo pred neposredno ukinitvijo stanovanjskega zakona. Pozdravivši vse delegate, posebno predsednika zagrebskega društva hišnih posestnikov podpolkovnika Čačkovića je prešel takoj na dnevni red. Kot prva točka se je obravnavalo poročilo o preteklem letu, ki je bilo soglasno odobreno.

V nadaljnjem se je dotaknil poslovanja stanovanjskih sodišč. Glavno delo organizacij hišnih posestnikov v preteklem letu je bilo zapadeno v tem, da so vplivale nato, da se je novela stanovanjskega zakona razlagala tako, kot je bila mišljena ter da so se branili napadov od strani nasprotnih organizacij.

Pereče je bilo tudi davčno vprašanje, v katerem pa je omeniti vendar neke olajšave kakor n. pr. v zakonu o takсах in pri dohodnini.

Zveza šteje 18 društev, izmed katerih so nekatera zelo agilna. Zvezna pisarna je tekom poslovnega leta reševala 720 vlog. Glasila hišnih posestnikov »Moj dom« se tiska 5000 izvodov in je tu omeniti znaten napredek. Organizacije hišnih posestnikov z vnmemo delajo na načrtu ustanovitve lastnega kreditnega zavoda. V prihodnjem letu bo ena glavnih zahtev hišnih posestnikov davčna reforma, ki jo bodo zahtevali od vsake vlade. Zanimaja jih tudi vprašanje agrarne reforme, o kateri menijo, da bi bila, ako bi se izvedla, v tem smislu kot je mišljena, komunizem — atentat na privatno lastnino.

Kar se tiče zidanja novih stavb, je dolžnost vseh merodajnih faktorjev, zlasti države, podpirati privatno inicijativo.

Pereče je vprašanje: Kaj bo 1. novembra?

Vsi sprašujejo; za nas (hišne posestnike) ni nobenega vprašanja in ne pristajamo na noben kompromis.

Točki 1. in 9. stanovanjskega zakona jasno govorita, da se s 1. novembrom preneha vsaka stanovanjska zaščita. Zaščita stanovanjskih najemnikov v znatni meri ovira in zavlačuje zidavo novih stanovanjskih hiš. Ako se bo veliko zidalo, bo ustrezno vsem obrtnikom, Kljub bližajoči se ukinitvi zaščite najemnikov v Ljubljani danes ni več kakor 100 do 150 odgovodi stanovanj.

Po kratkih govorih gg. podpolkovnika Čačkovića in predsednika slovenjebištriške organizacije Polanca se je prijavil k besedi g. Rebek iz Celja, ki je zahteval, da se resolucijskim potom zahteva ustanovitve Gospodarskega sveta. Z navdušenjem je bila po kratki debati sprejeta sledeča resolucija: Hišni posestniki zahtevajo od vlade tekom pol leta nujno ustanovitev Gospodarskega sveta iz raznih panog našega gospodarstva. V tem Gospodarskem svetu naj bodo zastopani z dve tretjino gospodarski strokovnjaki in z eno tretjino država po svojih funkcijonarih.

Blagajniško poročilo je podal gospod Jeglič. Iz njegovega poročila je razvidno, da niso vsi člani disciplinirani in da ne pošiljajo redno svojih prispevkov. Za prihodnje leto se zviša prispevek vsakega člana Zvezi od 2.50 na 5 Din. V zvezni odbor so bili končno izvoljeni naslednji gg.: predsednik Freljh, prvi podpredsednik Palež in drugi podpredsednik Jeglič. Posamezna društva bodo imenovala svoje zastopnike.

NAROČAJTE MARIBORSKI VEČERNIK »JUTRA«!

Samo še danes!

Rudeči pirat

veliki pustolovski film iz življenja gusarjev
V glavni vlogi dražestna MILRED HARRIS — CHAPLIN in najboljši filmski igralci slavni

ROD LA ROCQUE

Izven programa:

Spreved narodnih noš na velesjemu in dirka avtomobilov na Ljubelju.

Predstave ob 4, pol 6., pol 8. in 9. uri.

ELITNI KINO MATICA

